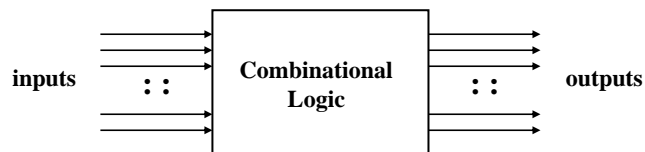

فصل چهارم : مدارهای ترکیبی Combinational Circuits

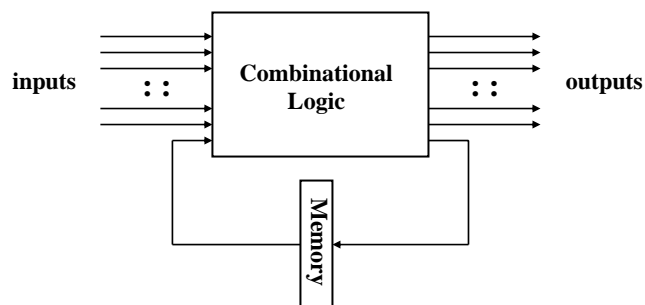
- دودسته مدارهای منطقی :
  - ❖ ترکیبی یا combinational
  - ❖ ترتیبی یا sequential
- مدارهای ترکیبی :

خروجی های هر لحظه فقط به ورودی های همان لحظه بستگی دارد.

مدارهای ترکیبی Combinational Circuits

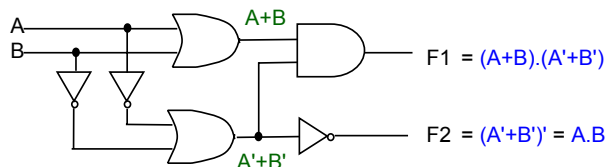
- مدارهای ترتیبی

خروجی ها به ورودی های فعلی و قبلی (وضعیت قبلی مدار) بستگی دارند
عناصر حافظه (از طریق فیدبک) حاوی اطلاعات قبلی هستند.

روش تحلیل Analysis Procedure

با داشتن یک مدار ترکیبی آیا می توان تابع مربوطه را تحلیل کرد؟

Steps:

- ❖ 1. Label the inputs and outputs.
- ❖ 2. Obtain the functions of intermediate points and the outputs.
- ❖ 3. Draw the truth table.
- ❖ 4. Deduce the functionality of the circuit ➔ half adder.

A	B	(A+B)	(A'+B)'	F1	F2
0	0	0	1	0	0
0	1	1	1	1	0
1	0	1	1	1	0
1	1	1	0	0	1

روشهای طراحی Design Methods

- روشهای مختلف طراحی مدار های ترکیبی :
  - ❖ Gate-level method (with logic gates)
  - ❖ Block-level design method
- تقسیم بندی IC ها بر اساس تعداد گیت های داخلی:
  - ❖ Small-scale integration (SSI): up to 12 gates
  - ❖ Medium-scale integration (MSI): 12-99 gates
  - ❖ Large-scale integration (LSI): 100-9999 gates
  - ❖ Very large-scale integration (VLSI): 10,000-99,999 gates
  - ❖ Ultra large-scale integration (ULSI): > 100,000 gates
- اهداف اصلی در طراحی مدار:
  - ❖ (i) کاهش هزینه
    - کاهش تعداد گیتها
    - کاهش تعداد IC ها
  - ❖ (ii) افزایش سرعت
  - ❖ (iii) سادگی طرح

Gate-level (SSI) Design: Half Adder

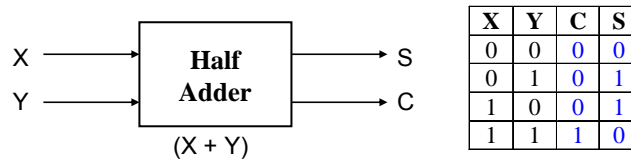
▪ روش طراحی

(1) بیان مسئله

Example: Build a **Half Adder** to add two bits

(2) خروجی ها و ورودی ها را مشخص و اسم گذاری کنید:

Example: Two inputs and two outputs labelled, as follows:

(3) جدول درستی را رسم کنید.

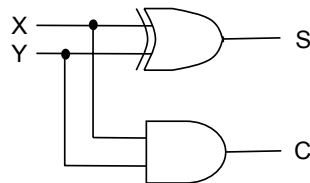
Gate-level (SSI) Design: Half Adder

(4) عبارت بولی ساده شده را برای خروجی ها بدست آورید:

Example: $C = XY$
 $S = X'Y + XY' = X \oplus Y$

X	Y	C	S
0	0	0	0
0	1	0	1
1	0	0	1
1	1	1	0

(5) دیاگرام منطقی را رسم کنید:

Half Adder

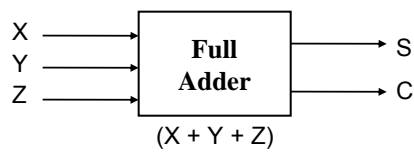
Gate-level (SSI) Design: Full Adder

- Half-adder فقط دو بیت را با هم جمع می کند:
- برای جمع دو عدد باینری نیاز به جمع سه بیت (شامل رقم نقلی) داریم.

▪ Example:

$$\begin{array}{r}
 1\ 1\ 1\ \text{carry} \\
 0\ 0\ 1\ 1\ X \\
 +\ 0\ 1\ 1\ 1\ Y \\
 \hline
 1\ 0\ 1\ 0\ S
 \end{array}$$

- برای این منظور نیازمند Full Adder خواهیم بود.

Gate-level (SSI) Design: Full Adder

▪ Truth table:

X	Y	Z	C	S
0	0	0	0	0
0	0	1	0	1
0	1	0	0	1
0	1	1	1	0
1	0	0	0	1
1	0	1	1	0
1	1	0	1	0
1	1	1	1	1

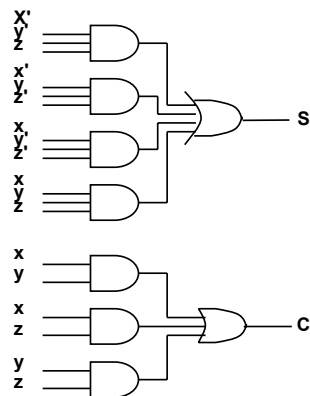
		C			
		00	01	11	10
x	0			1	
	1		1	1	1

		S			
		00	01	11	10
x	0		1		1
	1	1		1	

Note:

Z - carry in (to the current position)

C - carry out (to the next position)

▪ Using K-map, simplified SOP form:

$$C = XY + XZ + YZ$$

$$S = X'Y'Z + X'YZ' + XY'Z' + XYZ$$

Gate-level (SSI) Design: Full Adder

- Alternative formulae using algebraic manipulation:

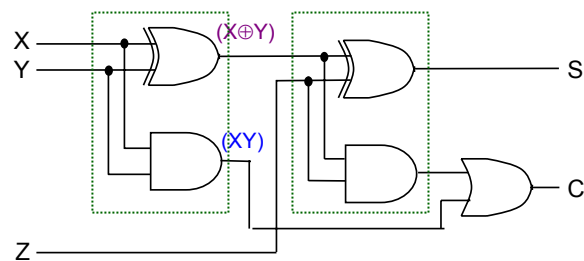
$$\begin{aligned}C &= XY + XZ + YZ \\ &= XY + (X + Y)Z \\ &= XY + ((X \oplus Y) + XY)Z \\ &= XY + (X \oplus Y)Z + XYZ \\ &= XY + (X \oplus Y)Z\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}S &= X'Y'Z + X'YZ' + XY'Z' + XYZ \\ &= X'(Y'Z + YZ') + X(Y'Z' + YZ) \\ &= X'(Y \oplus Z) + X(Y \oplus Z)' \\ &= X \oplus (Y \oplus Z) \text{ or } (X \oplus Y) \oplus Z\end{aligned}$$

Gate-level (SSI) Design: Full Adder

$$C = XY + (X \oplus Y)Z$$

$$S = (X \oplus Y) \oplus Z$$

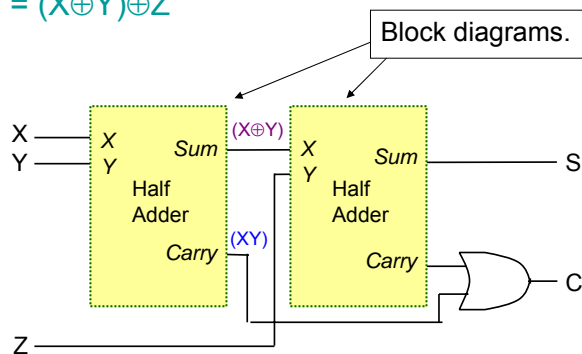

Full Adder made from two Half-Adders (+ OR gate).

Gate-level (SSI) Design: Full Adder

$$C = XY + (X \oplus Y)Z$$

$$S = (X \oplus Y) \oplus Z$$

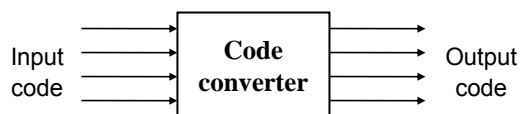

Full Adder made from two Half-Adders (+ OR gate).

مبدل های کد

Code Converters

- مبدل کد مداری است که یک نوع کد را به کد دیگر ترجمه می کند.

- Example: **BCD to Excess-3 Code Converter.**

Input: BCD digit

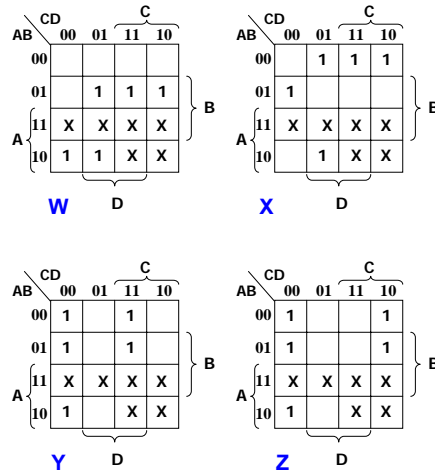
Output: Excess-3 digit

BCD-to-Excess-3 Code Converter

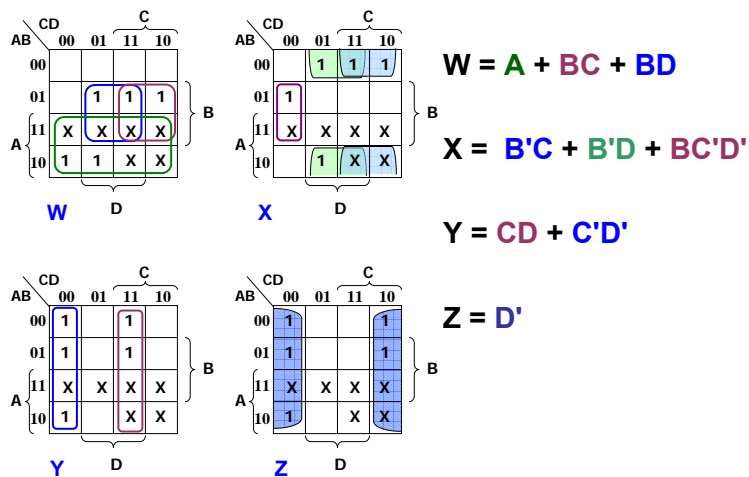
Truth table:

	BCD				Excess-3			
	A	B	C	D	W	X	Y	Z
0	0	0	0	0	0	0	1	1
1	0	0	0	1	0	1	0	0
2	0	0	1	0	0	1	0	1
3	0	0	1	1	0	1	1	0
4	0	1	0	0	0	1	1	1
5	0	1	0	1	1	0	0	0
6	0	1	1	0	1	0	0	1
7	0	1	1	1	1	0	1	0
8	1	0	0	0	1	0	1	1
9	1	0	0	1	1	1	0	0
10	1	0	1	0	X	X	X	X
11	1	0	1	1	X	X	X	X
12	1	1	0	0	X	X	X	X
13	1	1	0	1	X	X	X	X
14	1	1	1	0	X	X	X	X
15	1	1	1	1	X	X	X	X

K-maps:

BCD-to-Excess-3 Code Converter

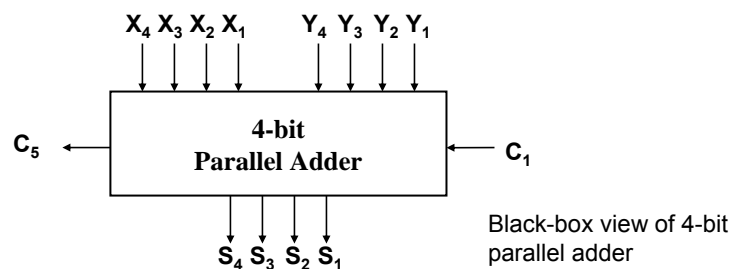

Block-Level Design Method

- مدارات پیچیده تر می تواند با روش block-level طراحی شود.
  - در این روش مسئله اصلی به قسمت های کوچکتر شکسته شده و طوری تجزیه می گردد که با بلوک های کوچکتر قابل پیاده سازی باشد.
  - مثال : استفاده از بلوک های جمع کننده موازی ۴ بیتی برای طراحی :
- ❖ (1) BCD-to-Excess-3 Code Conversion
  - ❖ (2) 16-Bit Parallel Adder
  - ❖ (3) Adder cum Subtractor

جمع کننده موازی ۴ بیتی 4-bit Parallel Adder

- مداری را در نظر بگیرید که دو عدد ۴ بیتی و یک رقم نقلی ورودی را با هم جمع کرده و نتیجه ۵ رقمی را تولید می کند.

- ۵ بیت خروجی کافیت چون بزرگترین نتیجه عبارتست از:

$$(1111)_2 + (1111)_2 + (1)_2 = (11111)_2$$

جمع کننده موازی ۴ بیتی 4-bit Parallel Adder

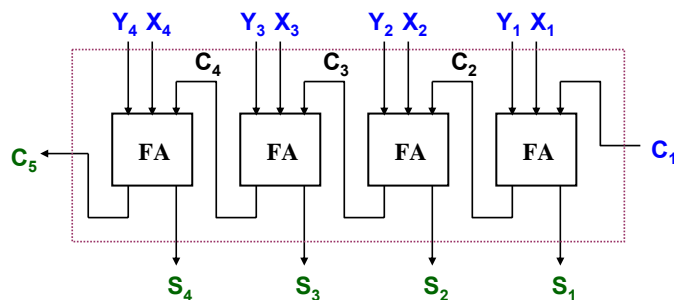
- روش طراحی SSI (Gate-level) نمی تواند استفاده گردد.
- جدول ۹ ورودی بسیار بزرگ خواهد بود و دارای $2^9=512$ سطر می باشد.

$X_4X_3X_2X_1$	$Y_4Y_3Y_2Y_1$	C_1	C_5	$S_4S_3S_2S_1$
0 0 0 0	0 0 0 0	0	0	0 0 0 0
0 0 0 0	0 0 0 0	1	0	0 0 0 1
0 0 0 0	0 0 0 1	0	0	0 0 0 1
...	...	...	...	...
0 1 0 1	1 1 0 1	1	1	0 0 1 1
...	...	...	...	...
1 1 1 1	1 1 1 1	1	1	1 1 1 1

- ساده سازی نیز بسیار مشکل خواهد بود.

جمع کننده موازی ۴ بیتی 4-bit Parallel Adder

- با در نظر گرفتن ۴ تمام جمع کننده بصورت پشت سر هم (Cascading) خواهیم داشت:

- این مدار **Parallel Adder** نامیده می شود چرا که تمام ورودی ها بطور موازی و همزمان به مدار اعمال می شود. همچنین **Ripple-Carry Adder** نیز نامیده می شود.

BCD-to-Excess-3 Code Converter

	BCD				Excess-3			
	A	B	C	D	W	X	Y	Z
0	0	0	0	0	0	0	1	1
1	0	0	0	1	0	1	0	0
2	0	0	1	0	0	1	0	1
3	0	0	1	1	0	1	1	0
4	0	1	0	0	0	1	1	1
5	0	1	0	1	1	0	0	0
6	0	1	1	0	1	0	0	1
7	0	1	1	1	1	0	1	0
8	1	0	0	0	1	0	1	1
9	1	0	0	1	1	1	0	0
10	1	0	1	0	X	X	X	X
11	1	0	1	1	X	X	X	X
12	1	1	0	0	X	X	X	X
13	1	1	0	1	X	X	X	X
14	1	1	1	0	X	X	X	X
15	1	1	1	1	X	X	X	X

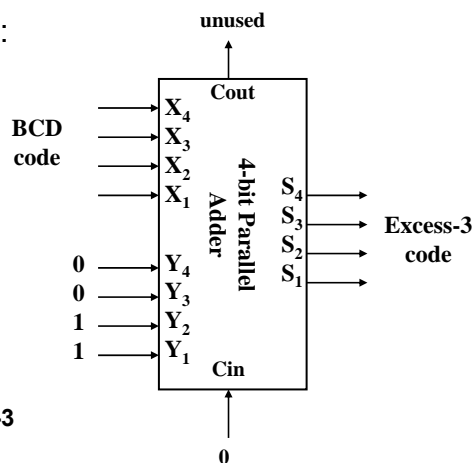
- روش طراحی **Gate-level** می تواند استفاده گردد. چون فقط ۴ ورودی داریم.
- با این وجود روش دیگری نیز وجود دارد.
- با در نظر گرفتن رابطه زیر :

Excess-3 Code
 $= \text{BCD Code} + (0011)_2$

BCD-to-Excess-3 Code Converter

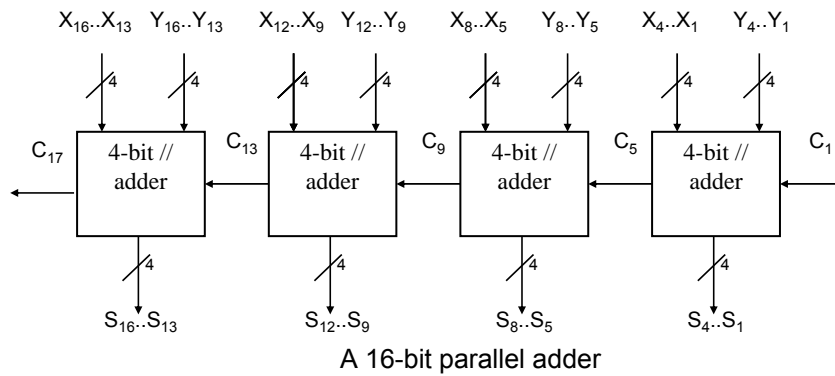
$\text{Excess-3 Code} = \text{BCD Code} + (0011)_2$

- Block-level circuit:

16-bit Parallel Adder

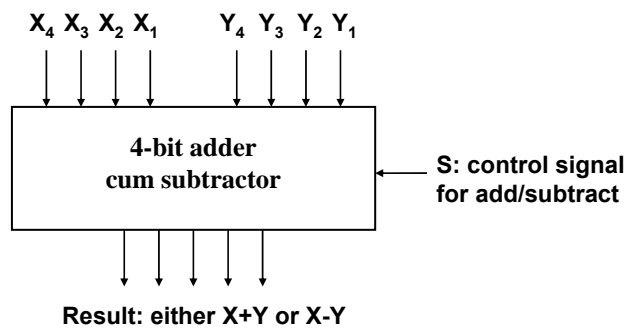
- جمع کننده های موازی بزرگتر را می توان از انواع بزرگتر آن بدست آورد.
- Example: a 16-bit parallel adder can be constructed from four 4-bit parallel adders:

جمع کننده-تفریق گر موازی ۴ بیتی

4-bit Parallel Adder cum Sub tractor

- با روش مکمل ۲ می توان از جمع کننده بعنوان تفریق گر استفاده کرد.
- بنا بر این میتوان با استفاده از جمع کننده موازی مدار طراحی کرد که هم جمع و هم تفریق انجام دهد.

جمع کننده-تفریق گر موازی ۴ بیتی

▪ سیگنال کنترل:

S=0 به معنی جمع

S=1 به معنی تفریق

▪ یادآوری می کنیم که:

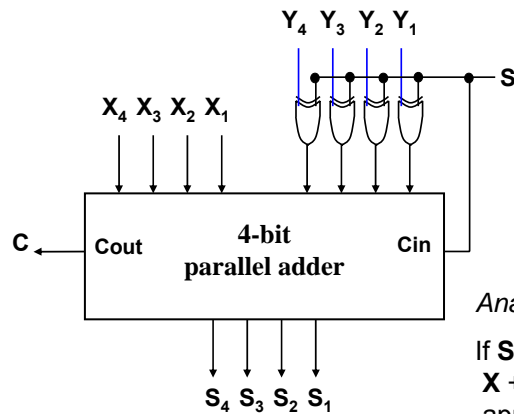
$$\begin{aligned} X-Y &= X + (-Y) \\ &= X + (2\text{'s complement of } Y) \\ &= X + (1\text{'s complement of } Y) + 1 \\ X+Y &= X + \underline{Y} \end{aligned}$$

output = Y when S=0
= Y' when S=1

4-bit Parallel Adder cum Subtractor

▪ Adder cum subtractor circuit:

A 4-bit adder cum subtractor

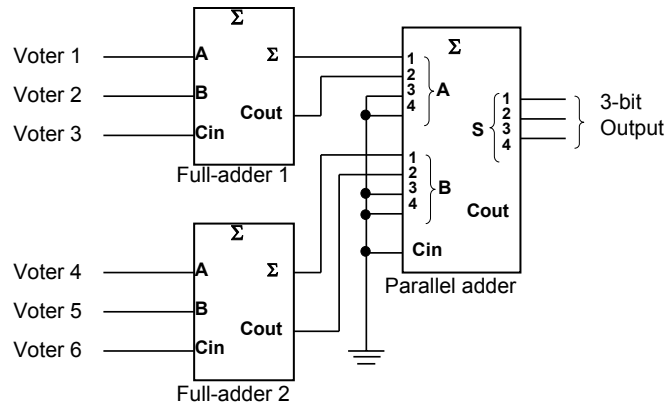
Analysis:

If **S=1**, then
X + (1's complement of Y) + 1
appears as the result.

If **S=0**, then **X+Y** appears as
the result.

Arithmetic Circuits: Cascading Adders

- کاربرد: سیستم رای گیری ۶ نفره (6-person voting system)
  - ❖ Use FAs and a 4-bit binary parallel adder.
  - ❖ Each FA can sum up to 3 votes.

Arithmetic Circuits: Comparator

- Magnitude comparator دو عدد A و B را با هم مقایسه و نتایج زیر را مشخص می کند: $A > B$, $A = B$ or $A < B$

- روش کلاسیک نیاز به 2^{2n} سطر در جدول درستی دارد.

- از نحوه مقایسه دو عدد ۴ بیتی و $A(a_3a_2a_1a_0)$ $B(b_3b_2b_1b_0)$ سود می بریم:

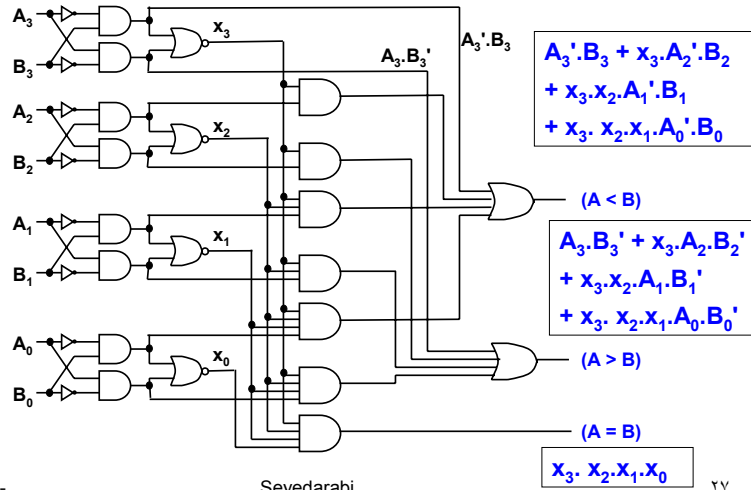
If $(a_3 > b_3)$ then $A > B$

If $(a_3 < b_3)$ then $A < B$

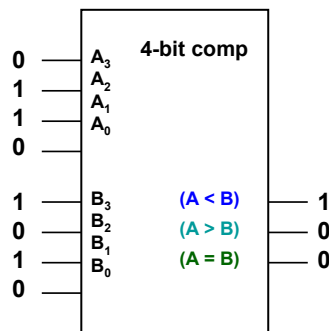
If $(a_3 = b_3)$ then if $(a_2 > b_2)$ ....

Arithmetic Circuits: Comparator

Let $A = A_3A_2A_1A_0$, $B = B_3B_2B_1B_0$; $x_i = A_i \cdot B_i + A_i' \cdot B_i'$

Arithmetic Circuits: Comparator

Block diagram of a 4-bit magnitude comparator